

Список використаної літератури:

1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.

Ключові слова: місцеве самоврядування, система стримувань і противаг, територіальна громада.

Ключевые слова: местное самоуправление, система сдержек и противовесов, территориальная громада.

Key words: local government, city, the system of checks and balances, local community.

ОЛЕКСІЙ УЛЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА

Чернівецький юридичний інститут

Національного університету «Одеська юридична академія»,

асистент кафедри конституційного, адміністративного і фінансового права

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ ТА СУТНОСТІ ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОНТРОЛЮ

Будь яка правова держава не може існувати та реалізовувати свою внутрішню та зовнішню політику без фінансових ресурсів, а також відповідно без контролю за формуванням, розподілом та використанням таких фінансових ресурсів. Існування такого контролю зумовлено контрольною функцією держави, яка проявляється через діяльність багатьох державних органів в тому числі і Верховної Ради України (парламенту) та підконтрольних і підзвітних їй органів.

Зупинимось детальніше на значенні і розумінні контролю. Науковці по різному трактують поняття «контроль» в залежності від конкретної галузі права. На думку В. Гаращука, головним у природі контролю в правовій державі у такому варіанті є те, що він міститься в дуалізмі громадянського суспільства і державної влади, народного та державного суверенітетів, а здійснюється через демократичну систему поділу влади за допомогою механізму стримувань і противаг [3, с. 75].

І. Берназюк у своїй праці «Парламентський контроль за реалізацією стратегічних актів» зазначає, що у Великому тлумачному словнику сучасної української мови, поняття «контроль» визначається як: 1) перевірка, облік діяльності кого-, чого- небудь, нагляд за кимось, чимось; 2) установа або організація, що здійснює нагляд за ким-, чим- небудь або перевіряє його [2, с. 153].

А. В. Андрійчук у своїй праці звертає увагу на трактування терміну «контроль» у фінансово-економічному словнику, в якому вказано: « Контроль – це складова частина управління економічними об'єктами з метою перевірки відповідності спостережуваного стану

об'єкта бажаному і необхідному стану, який передбачається законами, положеннями, інструкціями та іншими нормативно-правовими актами, а також програмами, планами, договорами, угодами.» Не можна не погодитись з автором, що немає єдності в думках щодо цієї дефініції як у різних словниках так і у вчених. Одні вважають що він тотожний з наглядом, інші схиляються до думки що контроль є окремим самостійним видом діяльності, треті – що контроль та нагляд співвідносяться як основа та її елемент [1, с. 125].

Що стосується поняття парламентського контролю то дослідженням даного питання займалось багато науковців. К. С. Лапатухіна тлумачить парламентський контроль як: « систему норм, які регулюють порядок проведення нагляду та перевірки, що здійснюється власне парламентом, палатами парламенту, комітетами та комісіями парламентів або його палат, спеціалізованими органами створеними парламентами, депутатами та уповноваженими посадовими особами визначеного законодавством об'єкта контролю, обумовленого формою правління держави [4, с. 14].

О. Майданик розглядає парламентський контроль, як різновид державного контролю та зазначає: « Суто парламентським прийнято вважати саме такий контроль, котрий реалізується у певних притаманних лише парламентам формах, і який здійснюється виключно парламентом та через відповідні створювані ним структури [5, с. 12].

Якщо говорити про сутність парламентського контролю, то вона проявляється через саму функцію контролю та у можливості виявити достовірність інформації щодо ситуації в тих чи інших сферах суспільства та держави в цілому, а також перевіряти виконання обов'язків чи покладених функцій на ті чи інші об'єкти контролю, у виявленні правопорушень з боку підконтрольних суб'єктів, а також у встановленні правомірної поведінки та діяльності підконтрольних суб'єктів у відповідності до чинного законодавства.

Таким чином підсумовуючи зазначене вище, можна зробити наступний висновок: парламентський контроль – це система норм, які покликані регулювати діяльність підконтрольних органів Верховної ради України та її структурних підрозділів, за допомогою, притаманних лише парламентам, форм.

Список використаної літератури:

1. Андрійчук А.В. Правова та науково-теоретична природа банківського контролю. *Митна справа*. 2013. № 4(88). С. 123-131.
2. Берназюк І. М. Парламентський контроль за реалізацією стратегічних актів. *Підприємство, господарство і право*. № 6. 2017. 219 с.
3. Гарашук В. М. Теоретико-правові проблеми контролю та нагляду у державному управлінні: дис.. д.ю.н. спец. 12.00.07 Х. 2003. 413 с.
4. Лапатухіна Е. С. Контрольные функции органов представительной власти. автореф. дис. к.ю.н. 12.00.02 «Конституционное право; муниципальное право». М. 2009. 18 с.

5. Майданик О. О. Поняття і сутність парламентського контролю. *Право України*. № 10. 2004. С. 12-16.

Ключові слова: парламентський контроль, контроль, парламент, державна влада, форми контролю.

Ключевые слова: парламентский контроль, контроль, парламент, государственная власть, формы контроля.

Key words: parliamentary control, control, parliament, state power, forms of control.

ПАНАСЮК ВІТА МИКОЛАЇВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри конституційного права, кандидат юридичних наук

ІНСТРУМЕНТИ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ

В Україні за останні десятиріччя партиципативна демократія (демократія участі) отримала нові імпульси розвитку, що пов'язано із подіями в політичному житті. Вимогою часу є встановлення діалогових відносин між органами державної влади та громадськістю у процесі вироблення та реалізації всіх напрямів державної політики. Запит суспільства на можливість впливати на процес прийняття рішень органами державної влади та громадянського суспільства стимулював державу до прийняття нормативно-правових актів, якими було регламентовано застосування різних форм участі громадян у формуванні та реалізації державної політики. Залучення громадськості до здійснення державної політики це не лише вимога часу, а й необхідна умова прогресивного розвитку, як держави, так і суспільства, оскільки, громадськість є не лише суб'єктом, який здатен через здійснення контролю стимулювати активність елементів державного механізму, а й інтелектуальний ресурс для органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

На сьогодні в Україні участь громадян, інститутів громадянського суспільства, громадськості з застосуванням різних форм регламентована великою кількістю нормативно-правових актів різної юридичної сили, проте в наявності й велика кількість, як пробілів, так і колізій між існуючими нормами. Великою проблемою є унормування застосування інструментів громадської участі на локальному рівні. Зокрема, мова про місцеві ініціативи та громадські слухання, порядок застосування яких визначається статутами територіальних громад або рішенням відповідних рад. Аналіз норм Статутів територіальних громад та Положень про громадські слухання усіх обласних центрів та міст республіканського підпорядкування здійснений експертами Українського незалежного центру політичних досліджень та Координаційної ради з питань розвитку громадянського суспільства при Президентові України